

УДК 657

Шипіна С.Б., асистент

Інститут ділового адміністрування

ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ І ЗБИТКИ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ США

© Шипіна С.Б.

В статті досліджено порядок складання звіту про прибутки та збитки згідно американських стандартів та визначено його основні особливості.

Ключові слова: сукупний прибуток, звіт про прибутки та збитки

The order of preparing the income statement according to the American standards has been studied, as well as its peculiarities have been disclosed.

Key words: comprehensive income, income statement

В статье исследован порядок составления отчета о прибылях и убытках в соответствии с американскими стандартами, а также выявлены его основные особенности.

Ключевые слова: совокупная прибыль, отчет о прибылях и убытках

Постановка проблеми. При виході на міжнародні ринки капіталу, розміщення акцій на зарубіжних фондових біржах та залученні іноземних інвесторів для українських компаній актуальним є процес підготовки фінансової звітності за міжнародними стандартами. Якщо ж мова йде про вихід на фондові біржі США або ж залучення американського капіталу, то така звітність має відповідати нормам US GAAP.

Аналіз останніх досліджень. Особливості складання фінансової звітності за американськими стандартами та проблеми її змісту у своїх працях досліджували Р. Бейкер [22], Я. Вільямс [73, 74], проф. В.В. Ковальов [5], проф. С.Н. Поленова [16], О.В. Соловійова [80], Х. Дітгер [13], Х. Харальд [13] та інші. Проблеми добровільного розкриття інформації про операційний дохід піднімаються в праці науковців з Нової Зеландії Ж. Вонга (J. Wong) та Н. Вонга (N. Wong).

Метою дослідження є вивчення особливостей складання звіту про прибутки та збитки в системі американських стандартів.

Виклад основного матеріалу дослідження. В системі US GAAP повний звіт суб'єкта господарювання складається з

наступних елементів: Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про прибутки і збитки, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про повний прибуток, Звіт про зміни власного капіталу, Додаткові пояснення і розрахунки в примітках. Для підприємств, цінні папери яких котируються на біржі, а також компаній, що проходять процедуру допуску, обов'язковими для представлення є показник прибутку в розрахунку на акцію; звіт за сегментами.

Компанії, що звітуються перед Комісією з цінних паперів і бірж, крім того, повинні розкривати іншу детальну інформацію в додатках; надавати рішення керівництва, аналіз фінансового стану і результати операцій; розкривати фінансову інформацію за останні 5 років.

Звіт про прибутки і збитки є найбільш суттєвою складовою фінансової звітності, оскільки надає зовнішнім користувачам (здебільшого, реальним та потенційним інвесторам) повну інформацію про ситуацію з доходами підприємства і можливість прогнозування майбутніх грошових потоків. Даний звіт розкриває інформацію про доходи і витрати, що диференціюються, з однієї сторони, на доходи і витрати від виробничої (основної) діяльності (revenues and expenses), а з іншої – на доходи і витрати від додаткових і випадкових ситуацій (gains and losses).

В системі US GAAP чітко не регламентовано обов'язкової структури звіту про прибутки і збитки для зовнішніх користувачів. Окремі мінімальні вимоги щодо структури звіту про прибутки та збитки публікує комісія з цінних паперів та бірж, відповідно до яких мінімальний перелік статей (наведений на рис. 1) може бути доповнений проміжними результатами. Окремі статті можуть поділятися на підстатті, однак, за рекомендаціям Комісії з цінних паперів та бірж, останні повинні містити як мінімум 10% від суми самої статті. В даному випадку, Звіт про прибутки і збитки повинен складатися на основі методу обліку за витратами обороту багатокроковим способом.

Розкриємо основні особливості побудови Звіту про прибутки та збитки за US GAAP.

Звіт про прибутки і збитки може складатися залежно від способу представлення інформації як в одношаговому (некласифікованому) (single-step-format), так і в багатошаговому (класифікованому) (multiple-step-format) форматі.

Порядок розкриття інформації про сукупний прибуток та його

компоненти (доходи, витрати, доходи та втрати від неосновної діяльності) в системі зовнішньої фінансової звітності визначається Положенням про стандарт фінансового обліку 130 «Звітність про сукупний прибуток». Хоча Положенням 130 не регламентовано формат фінансового звіту, разом з тим вимагається розкриття сум загального сукупного прибутку за період. Відповідно до норм даного Положення суб'єкт господарювання повинен класифікувати статті іншого сукупного прибутку за їх природу для розміщення у звітності, а також розкривати суми збалансованого сукупного прибутку окремо від статті нерозподіленого прибутку та додатково вкладеного капіталу у розділі власного капіталу Звіту про фінансовий стан.

Витрати і доходи від основної виробничої та неосновної діяльності відображають доходи від поточних операцій, що представляє результат звичайної господарської діяльності. З нього може бути виокремлений дохід від нерегулярних (надзвичайних) операцій, тобто результат від надзвичайної діяльності. Після вирахування податкових платежів отримується чистий прибуток або чистий збиток.

Виручка від реалізації продукції визначається відповідно до принципу визнання доходу. Разом з тим в рамках американських стандартів, у випадку виконання замовлень з тривалим виробничим циклом, цей принцип дещо порушується: відповідно до методу відсотку виконання замовлення можна відображати відповідний частині виконаного замовлення доходу до їх фактичного отримання.

Розділ нерегулярних (надзвичайних) операцій складається з трьох підрозділів. В першому підрозділі слід розкривати витрати і доходи від придбання/продажу підрозділів підприємства, так званих операцій з припинення діяльності; у другому – надзвичайні доходи і витрати; у третьому – наводиться кумулятивний ефект від змін у методах звітності, які застосовуються. Всі статті в розділі нерегулярних операцій показуються за вирахуванням податків, тобто податкові активи та зобов'язання розраховуються по кожній окремо взятій статті.

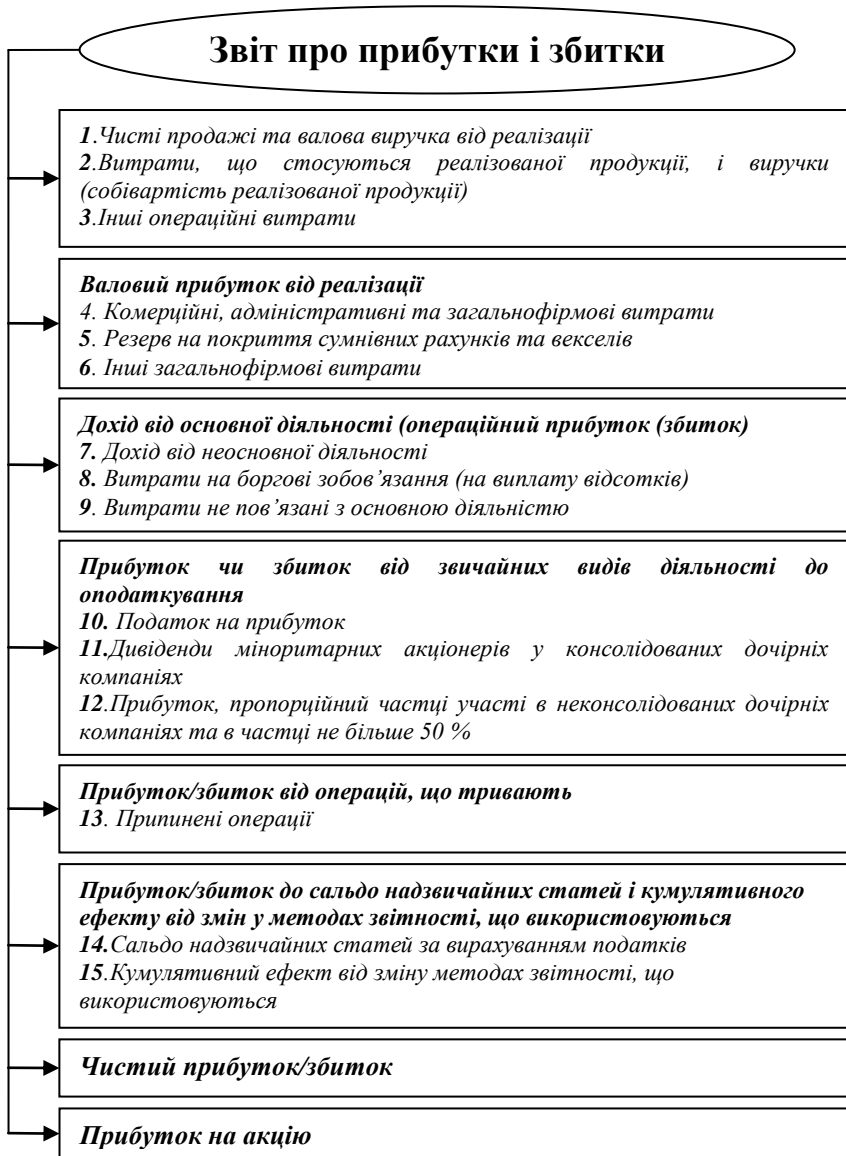

Рис. 1. Вимоги SEC до мінімального переліку статей Звіту про прибутки та збитки

З чистого прибутку до його розподілу та нарахування дивідендів до виплати необхідно зробити відрахування до резервів. Інформацію про використання або зміну величини резервів суб'єкт господарювання повинен розкривати або у Звіті про прибутки і збитки, або в окремо складених Звіті про нерозподілений прибуток та Звіті про рух акціонерного капіталу.

Висновки. Визначено, що суб'єкти господарювання, які складають пакет фінансової звітності за нормами US GAAP, можуть розкривати інформацію про сукупний (повний) прибуток або у формі – аналогу Звіту про прибутки та збитки, або у Звіті про власний капітал. Незалежно від виду звіту, який обраний для такого розкриття, мінімальний перелік статей та основні вимоги щодо їх змістовного наповнення залишаються незмінними. Таким чином, маючи свободу вибору щодо порядку розташування статей та побудови фінансових звітів, суб'єкти господарювання мають можливість скористатися такими альтернативами для представлення інформації у вигідному форматі, що може беззаперечно вплинути на достовірність та релевантність звітних даних.

Список використаних джерел:

1. Вильямс Я. Справочник GAAP с комментариями / Я. Вильямс. – (Випуск 2). – М.: ИНФРА-М, 2000. – 118 с.
2. Дитгер Х. Стоимостно-ориентированные концепции контроллинга / Хан Дитгер, Хунберг Харальд; [пер. с нем. / под ред. Л.Г. Головача, М.Л. Лукашевича и др.]. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 928 с.
3. Ковалев В.В. Финансовый учет и анализ: концептуальные основы / В.В. Ковалев. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 720 с.
4. Поленова С.Н. Структура, содержание и подготовка бухгалтерского баланса в системе US GAAP / С.Н. Поленова // Международный бухгалтерский учет. – 2006. – № 7 (91). – С. 48-56.
5. Соловьёва О.В. МСФО и ГААП: учет и отчетность. – М.: ИД ФБК-ПРЕСС, 2004. – 328 с. – (Библиотека журнала “Финансовые и бухгалтерские консультации”. – Випуск 4 (24))
6. Baker Richard E. Advanced Financial Accounting / Baker Richard E., Lembke Valdean C., King Thomas E.; [6th Edition]. – New-York: McGraw-Hill Companies, 2005. – 1142 p.
7. Wong J., Wong N. Voluntary Disclosure of Operating Income // Accounting & Finance. – 2010. – March, Vol. 50. – Issue 1. – Pp. 221-239.
8. Summary of Statement No. 130 “Reporting Comprehensive Income” // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fasb.org/st/summary/stsum130.shtml>
9. Tarca, Ann, Brown, Philip R., Hancock, Phil, Woodliff, David R., Bradbury,

Michael E. and Van Zijl, Tony. Identifying Decision Useful Information With the Matrix Format Income Statement. – 2007 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ssrn.com/abstract=963569>

10. Bamber, Linda Smith, Jiang, John, Petroni, Kathy R. and Wang, Isabel Yanyan. Comprehensive Income: Who's Afraid of Performance Reporting? – December 18, 2007 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ssrn.com/abstract=930699>